

LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖS KONSULTACINIO KOMITETO
POSĖDIS

Elektroninės muitinės iššūkiai

Vilnius

2016 m. birželio 16 d.

Teisinis pagrindas

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (2013 m. spalio 9 d.)
- Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (2015 m. liepos 28 d.)
- Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (2015 m. lapkričio 24 d.)
- Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/341, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas tam tikrų Sąjungos muitinės kodekso nuostatų taikymo pereinamuoju laikotarpiu, kol bus įdiegtos tam tikros elektroninės sistemos, taisyklėmis ir iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446 (2015 m. gruodžio 17 d.)
- Komisijos įgyvendinimo sprendimas (2016/578/ES), kuriuo nustatoma darbo programa, susijusi su Sąjungos muitinės kodekse numatytų elektroninių sistemų kūrimu ir diegimu (2016 m. balandžio 11 d.)

Sąjungos muitinės kodekso darbų apimtis

- Šiuo metu žinoma SMK diegimo darbų apimtis pateikta sekančioje skaidrėje:
  - pokyčiai muitinės veiklos procesuose;
  - elektroniniuose mainuose naudojamų duomenų derinimas;
  - Europos Sąjungos mastu inicijuojami projektai;
  - SMK poveikis Lietuvos muitinės ir verslo informacinėms sistemoms.

Vienas langelis

Integruota tarifų aplinka

Rizikos valdymo sistemos pagrindas

Importas

Tranzitas

Eksportas

SMK projektai Daugiametis elektroninės muitinės strateginiame plane MASP

Importas

Transporto priemonės atvykimas, prekių pateikimas, laikinasis saugojimas
Importo sistemos vystymas

Tranzitas

Tranzito sistemos vystymas

Eksportas

Automatizuota eksporto sistema

Kiti

Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos TIR Sistema
PMO eATA sistema

Veikla

Muitinės sprendimai
Bendrijos prekių muitinis statusas
Privalomoji tarifinė informacija
Įgaliojimų ekonominių operacijų vykdytojų sistemos vystymas

Registruotųjų eksportuotojų sistema
Garantijų valdymas
Specialiosios procedūros

Tarifinė priežiūra
Importo kontrolės sistemos vystymas
Klasifikavimo informacinė sistema

Technologijos

CCN tinklo vystymas

Vieningas naudotojų valdymas ir skaitmeninis parašas

Veikiančių sistemų priežiūra

SMK procesai

Reikalavimai duomenų derinimui

SMK darbo programa ir Daugiametis strateginis elektroninių sistemų sukūrimo planas

SMK poveikis Lietuvos muitinės ir verslo informacinėms sistemoms

Eksporto ir importo deklaracijų apdorojimo sistema

Tranzito, deklaracijų įvertinimo ir apdorojimo sistema

Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema

Garantijų valdymo sistema

Mokesčių apskaitos ir kontrolės sistema

Transporto priemonės atvykimas, prekių pateikimas, laikinasis saugojimas

Vieno langelio sistema

Integruota tarifų valdymo sistema

Muitinės sprendimų sistema

Muitinės prievolinių registras

Normatyvinės informacijos valdymo sistema

Lietuvos muitinės duomenų saugykla

Informacinių sistemų sąveikumo sistema

Šiuo metu nežinomos sistemos

Deklarantų informacinės sistemos

Verslo valdymo informacinės sistemos

SMK elektroninių sistemų įgyvendinimo prielaidos – uždavinio aprėptis

- Darbų apimtis gali kisti dėl užduoties aprėpties nežinojimo ar nepakankamo žinojimo – daugiau nei pusės SMK darbo programoje numatytų elektroninių sistemų reikalavimai nėra specifikuoti.
- Darbų apimtis gali didėti priklausomai nuo pokyčių SMK darbo programoje, kurią numatoma peržiūrėti kartą per metus.
- Darbų apimtis gali didėti priklausomai nuo Daugiamečio elektroninės muitinės strateginio plano, kuris peržiūrimas kartą per metus, pokyčių.
- Nacionalinės administracijos darbų apimtis gali mažėti priklausomai nuo centralizuotu būdu (Europos Komisijos ir valstybių narių jėgomis, finansuojant Europos Komisijai) kuriamų sistemų skaičiaus.

SMK elektroninių sistemų įgyvendinimo prielaidos – pokyčio unikalumas

- Automatizuojami tarptautinės prekių tiekimo grandinės procesai
- Atskiriamas informacijos ir prekių srautų valdymas
- SMK elektroninių sistemų kūrimo skiriamasis bruožas – muitinės vidinių sistemų bei muitinės ir išorinių sistemų (ES valstybių narių bei trečiųjų šalių muitinių administracijų, Komisijos, tarptautinių organizacijų ir verslo) sąveikumu grindžiami duomenų mainai
- Labai aukšti informacinių sistemų veikimo patikimumui ir prieinamumui keliami reikalavimai
- Debesijos paslaugų naudojimas
- Naudotojų mobilumas ir su tuo susiję technologiniai sprendimai

SMK elektroninių sistemų neįdiegimo laiku rizikos veiksniai

- Neįdiegus visų SMK darbo programoje numatytų elektroninių sistemų, nebus automatizuoti visi tarptautinės prekių tiekimo grandinės procesai (į elektroninius duomenų mainus įsiterps rašytinės informacijos apdorojimas rankiniu būdu), nuo to abejotina taps nepilnai atlikto darbo pridėtinė vertė.
- Prekių srautų aptarnavimas logistinėje grandinėje ilguoju laikotarpiu pralaimės konkurencinę kovą Europos valstybių narių atitinkamoms sistemoms.
- Prarastas laikas ilguoju laikotarpiu atsilies elektroniniams duomenų mainams su trečiųjų valstybių muitinių administracijomis, kuriose vyksta ženklūs pokyčiai Pasaulio muitinių organizacijos inicijuojamų projektų kontekste.

IT sistemų parengties riboženkliai

Projektas	2017	2018	2019	2020
SMK registruotųjų eksportuotojų sistema (REX)	2017-03-01			
SMK privalomosios tarifinės informacijos sistema	2017-03-01 (I etp.1stad.) (I etp. 2 stad.) 2017-10-02		2018-10-01 (2 etp.)	
SMK muitinės sprendimai		2017-10-02		
Tiesioginė verslininkų prieiga prie Europos informacinių sistemų (vienodas vartotojų valdymas ir skaitmeninis parašas)		2017-10-02		
SMK AEO sistemos tobulinimas			2018-03-01 (I etp.)	2019-10-01 (2 etp.)
SMK ekonominės veiklos vykdytojų registravimo ir identifikavimo sistemos tobulinimas (EORI 2)			2018-03-01	
SMK priežiūra (Surveillance 3)			2018-10-01	
SMK Sąjungos prekių statuso įrodymas (PoUS)				2019-10-01
SMK Naujosios kompiuterizuotos tranzito sistemos (NCTS) tobulinimas				2020-03-02
SMK Automatizuota eksporto sistema (AES)				2020-03-02
SMK informacijos lapai (INF) specialiosioms procedūroms				2020-03-02
SMK specialiosios procedūros				(EXP) 2020-03-02 (IMP) 2020-12-31
SMK pranešimas apie atvykimą, pranešimas apie prekių pateikimą ir laikinasis saugojimas				2020-12-31
SMK nacionalinių importo sistemų tobulinimas				2020-12-31
SMK centralizuotas muitinis įforminimas importo atvejais (CCI)				2020-10-01
SMK garantijų valdymas				(ES) 2020-10-01 (nac.) 2020-12-31
SMK importo kontrolės sistemos tobulinimas (ICS 2)				2020-10-01

Registruotųjų eksportuotojų sistema REX

Projekto tikslas – suteikti prieigą prie naujausios informacijos apie registruotuosius eksportuotojus, įsisteigusius Bendrosios leidimų sistemos (*General System of Preferences*) šalyse ir eksportuojančius prekes į Sąjungą. Ši sistema bus visos Europos sistema, į kurią, siekiant palaikyti eksportą į BLS šalis, bus įtraukti ir duomenys apie ES ekonominės veiklos vykdytojus. Reikalingi duomenys į sistemą bus įkeliami palaipsniui iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Planuojama naudojimo pradžia: 2017 m. sausio 1 d. Reikalingi duomenys į sistemą bus įkeliami palaipsniui iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Preliminarus poveikio LM ir verslo veiklai bei IT sistemoms vertinimas:

- ekonominės veiklos vykdytojų registravimo proceso pokytis,
- muitinės prievolinkų registro atnaujinimas,
- sąveikos tarp LM ir verslo informacinių sistemų pokytis
- registravimo procesui aptarnauti Europos Komisijoje bus sukurta informacinė sistema, verslas turės prieigą prie tos sistemos

Privalomoji tarifinė informacija

Projekto tikslas – išplėsti privalomosios tarifinės informacijos sistemos funkcijas, siekiant užtikrinti privalomo PTI naudojimo stebėseną ir PTI naudojimo pratęsimo stebėseną ir valdymą.

Projektas bus įgyvendinamas dviem etapais. Per pirmąjį etapą bus sukurtos funkcijos, reikalingos PTI naudojimo kontrolės prievolei vykdyti. Antrajame etape verslininkams bus sudaryta galimybė naudotis ES mastu suderinta verslininko sąsaja, per kurią jie galės elektroninėmis priemonėmis teikti prašymus suteikti PTI ir gauti PTI sprendimus.

Planuojama naudojimo pradžia: pirma fazė 2017 m. kovo 1 d., antra fazė 2018 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- tarifų valdymo sistemos atnaujinimas,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Muitinės sprendimai

Projekto tikslas – suderinti procesus, susijusius su prašymo priimti muitinės sprendimą pateikimu, sprendimo priėmimu ir sprendimo valdymu, visos Europos Sąjungos mastu standartizuojant ir elektroniniu būdu tvarkant prašymo ir sprendimo bei (arba) leidimo duomenis. Sistema palengvins konsultacijas sprendimo priėmimo laikotarpiu ir leidimų proceso valdymą.

Planuojama naudojimo pradžia: 2017 m. spalio 2 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- muitinės sprendimų sistemos vystymas,
- galimybė verslui teikti prašymus ir gauti leidimus elektroniniu būdu.

Tiesioginė verslininkų prieiga prie Europos informacinių sistemų (vienodas vartotojų valdymas ir skaitmeninis parašas)

Projekto tikslas – įdiegti sprendimus, kad ES verslininkai galėtų naudotis tiesioginės suderintos prieigos paslauga, integruota į elektronines muitinės sistemas. Paslauga apima tapatybės, prieigos ir vartotojų valdymo palaikymą, atitinkantį būtinas saugumo politikos priemones, kurį būtų galima papildyti skaitmeniniu parašu.

Planuojama naudojimo pradžia: 2017 m. spalio 2 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- prieigos prie visų muitinės informacinių sistemų pasikeitimas,
- galimybė verslui pasiekti muitinės paslaugas Europos Komisijoje ir Lietuvos muitinėje, naudojantis tuo pačiu prieigos būdu.

Europos Sąjungos prekių statuso įrodymas

Projekto tikslas – sukurti naują Europos masto informacinę sistemą Europos Sąjungos prekių statusą įrodančių dokumentų saugojimui, tvarkymui ir paieškai. Numatoma, kad popieriuje surašomas T2L dokumentas taip bus pakeistas elektroninėmis priemonėmis.

Planuojama naudojimo pradžia: 2019 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- formalumų su prekėmis, rizikos valdymo procesų pokytis,
- naujų sąveikų su verslu kūrimas ir esamų atnaujinimas.

Įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų sistemos modernizavimas

Projekto tikslas – atnaujinti AEO informacinę sistemą, įdiegiant darbo procesus, susijusius su prašymais suteikti įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą ir leidimais bei suderinti juos su bendru muitinės sprendimų priėmimo procesu.

Planuojama naudojimo pradžia: 2018 m. kovo 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- automatizuoto muitinės sprendimų proceso įdiegimas,
- galimybė verslui gauti muitinės sprendimus elektroniniu būdu.

Tranzito sistemos modernizavimas

Projekto tikslas – pritaikyti veikiančią Naująją kompiuterizuotą tranzito sistemą (NCTS) prie naujų SMK reikalavimų: pritaikyti informacijos mainų procesą prie SMK reikalavimų duomenims, modernizuoti ir plėtoti sąsajas su kitomis sistemomis.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. kovo 2 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- formalumų su prekėmis proceso pokytis (tranzito dalis),
- naujų procesų, susijusių su įvykiais kelyje, įdiegimas,
- naujų sąveikų su verslu ir institucijomis kūrimas bei esamų atnaujinimas,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Automatizuota eksporto sistema

Projekto tikslas – visiškai automatizuoti eksporto procedūras ir išvežimo formalumus. Plėtoti veikiančią Eksporto kontrolės sistemą siekiant įdiegti visos apimties Automatizuotą eksporto sistemą (AES), kuri atitiktų su procesais ir duomenimis susijusius SMK veiklos reikalavimus, taikomus ir supaprastintoms procedūroms, išvežant suskaidytoms siuntoms ir centralizuotam muitiniam įforminimui eksporto atvejais. Plėtoti suderintas sąsajas su Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo ir kontrolės sistema (EMCS) ir Naująja kompiuterizuota tranzito sistema (NCTS).

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. kovo 2 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- formalumų su prekėmis proceso (eksporto dalis) pokytis (prekių atvykimas, supaprastinimai),
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Informacijos lapai specialiosioms muitinės procedūroms

Projekto tikslas – sukurti naują centralizuotą sistemą INF duomenų valdymo ir elektroninio INF duomenų tvarkymo procesams specialiųjų procedūrų srityje palaikyti ir racionalizuoti.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. kovo 2 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- nauja Europos masto informacinė sistema verslui.

Specialiosios procedūros

Projekto tikslas – nustatant bendrus veiklos proceso modelius paspartinti, palengvinti ir suderinti specialiąsias procedūras visoje Europos Sąjungoje. Projektu siekiama įgyvendinti visus SMK sukeltus pokyčius, susijusius su muitiniu sandėliavimu, galutiniu vartojimu, laikinuoju įvežimu, laikinuoju įvežimu perdirbti ir laikinuoju išvežimu perdirbti. Elektroniniai sprendimai, susiję su specialiųjų procedūrų duomenų tvarkymu daugiausia bus priimami nacionaliniu lygmeniu.

Planuojama naudojimo pradžia: Įgyvendinama dviem etapais – Nacionalinės specialiosios eksporto procedūros ir importo procedūros. Vėliausia 1 etapo įgyvendinimo data – 2020 m. kovo 2 d., 2 etapo – 2020 m. gruodžio 31 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinio sandėliavimo, galutinio vartojimo, laikinojo įvežimo, laikinojo įvežimo perdirbti ir laikinojo išvežimo perdirbti procedūrų pokyčiai,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Pranešimas apie atvykimą, pranešimas apie prekių pateikimą ir laikinasis saugojimas

Projekto tikslas – nustatyti ir automatizuoti pranešimo apie transporto priemonės atvykimą, pranešimo apie prekių pateikimą ir laikinojo saugojimo deklaracijos naudojimo procesus, Europos Komisijai remiant sukurti šios srities duomenų mainus tarp verslininkų ir muitinės ir, prireikus, tarp muitinės administracijų.

Planuojama naudojimo pradžia: Vėliausia įgyvendinimo data 2020 m. gruodžio 31 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- ženklus formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Centralizuotas muitinis įforminimas importo atvejais

Projekto tikslas – sudaryti sąlygas įforminti prekėms muitinės procedūrą naudojant centralizuotą muitinį įforminimą, kuris leistų ekonominės veiklos vykdytojams centralizuoti savo veiklą muitinės požiūriu. Dalyvaujančios muitinės įstaigos turėtų tarpusavyje koordinuoti muitinės deklaracijų apdorojimą ir fizinį prekių išleidimą.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- ženklus formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Garantijų valdymas

Projekto tikslas – užtikrinti veiksmingą ir efektyvų skirtingų rūšių garantijų valdymą. Taikant visas muitinės procedūras, numatytas Sąjungos muitinės kodekse, išskyrus tranzitą, kuriam skirtas Naujosios kompiuterinės tranzito sistemos (NCTS) projektas, turi būti valdomos galiojančios bendrosios garantijos, kurios gali būti naudojamos daugiau nei vienoje valstybėje narėje, stebimas referencinis dydis pateikiant kiekvieną muitinės deklaraciją, papildomą deklaraciją arba atitinkamą informaciją apie duomenis, reikalingus įtraukiant į apskaitą atsiradusias skolas muitinei.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- ženklus garantijų valdymo proceso pokytis,
- formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- garantijų valdymo sistemos sukūrimas,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemų atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Importo kontrolės sistemos tobulinimas

Projekto tikslas – gerinant duomenų kokybę, duomenų teikimą, duomenų prieinamumą ir paskirstymą stiprinti tiekimo grandinės saugą ir saugumą nustatytose srityse, apimančiose visas transporto rūšis ir ypač krovinių oro transportą. Optimizuojant muitinės gaunamus duomenis apie krovinius ir su rizika susijusios informacijos mainus tobulinti rizikos analizės sistemą.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- rizikos valdymo proceso pokytis,
- formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemų atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Importo kontrolės sistemos tobulinimas

Projekto tikslas – gerinant duomenų kokybę, duomenų teikimą, duomenų prieinamumą ir paskirstymą stiprinti tiekimo grandinės saugą ir saugumą nustatytose srityse, apimančiose visas transporto rūšis ir ypač krovinių oro transportą. Optimizuojant muitinės gaunamus duomenis apie krovinius ir su rizika susijusios informacijos mainus tobulinti rizikos analizės sistemą.

Planuojama naudojimo pradžia: 2020 m. spalio 1 d.

Preliminarus poveikio LM veiklai ir IT sistemoms vertinimas:

- rizikos valdymo proceso pokytis,
- formalumų su prekėmis proceso pokytis,
- muitinės deklaracijų apdorojimo sistemų atnaujinimas,
- deklarantų informacinių sistemų atnaujinimas.

Klausimai?

Ačiū už dėmesį

**Tautvydas Banelis
Muitinės informacinių sistemų centro
direktoriaus pavaduotojas
el.p. tautvydas.banelis@lrmuitine.lt**